

OPASNE PRIJETNJE NAŠIM PLAĆAMA

SVIMA U SUSTAVU

Drage kolegice i kolege!

Nedavno je ministar financija najavio smanjenje plaća u javnom sektoru do kraja godine. U izbornoj kampanji govorili su da neće dirati plaće u javnim službama. Po preuzimanju vlasti nastavili su govoriti isto i još do jučer su se hvalili kako nisu htjeli smanjivati osnovicu i koeficijente, već će uzeti „samo“ regres i božićnicu. Pogledajmo što nam doista mogu pripremiti da bismo znali što mi možemo njima pripremiti.

UDAR NA OSNOVICU I KOEFICIJENTE. Nije istina da **nisu htjeli** smanjiti osnovicu i koeficijente. Istina je da ih **nisu mogli** smanjiti jer nas čuva *Dodatak Sporazumu o osnovici* koji smo potpisali prije točno tri godine u svibnju 2009. godine (nakon štrajka u obrazovanju i nakon 23 sata neprestanih pregovora). Taj Sporazum ne može se otkazati. Bez njega bi nam svaka vlada s lakoćom rušila osnovicu. Zbog njega je uveden i krizni porez 2009. godine.¹ Taj je Sporazum trn u oku svakoj vladi, ali predstavlja najvrednije što su sindikati obrazovanja i drugih javnih službi do sada napravili. On je vaš pravi dragulj koji moramo očuvati pod svaku cijenu, štrajkom, sudom ili za stolom. Ne samo da nam Sporazum čuva osnovicu u ovom teškom vremenu, ne samo da nam jamči i povrat 6% osnovice po izlasku iz krize, već nam osigurava rast plaća po većim stopama od rasta u privredi u godinama nakon povrata osnovice. Taj zajamčeni porast trajat će sve do 2017. godine, tj. do dostizanja pravedne cijene rada u odnosu na druge sektore u zemlji.

Međutim, ako nam ne mogu smanjiti osnovicu i koeficijente, mogu nam drastično smanjiti ukupni materijalni standard, mogu nam uzeti dodatke na plaću ili pak druga prava iz kolektivnih ugovora.

UDAR NA DODATKE NA PLAĆU. Sindikati su do sada izborili niz dodataka na plaću koje uživaju zaposlenici u znanosti i visokom školstvu:

- 15% za doktorat i 8% za magisterij prema Kolektivnom ugovoru za znanost (koji ističe 22. listopada 2014).
- 4, 8 i 10% na dodatak na staž za 20, 30 i 35 godina staža u službi prema Kolektivnom ugovoru za znanost
- prosvjetni dodaci prema *Sporazumu o dodacima na plaću u obrazovanju i znanosti*, koji je izborni velikim četverodnevni štrajkom u studenom 2006. godine, a koji se svake godine u kolovozu dodavao na plaću u visini od 2,2% (s ovogodišnjim zadnjim dodatkom to iznosi kumulativno 13,7% dodatka).

Spomenimo još i 0,5% dodatka po godini staža što nam pripada i prema Zakonu o plaćama i prema Temeljnem kolektivnom ugovoru za javne službe.

Ako ukinu **sve** ove dodatke onda bi:

- asistenti i novaci bez doktorata izgubili samo prosvjetni dodatak i nešto malo na staž (od 13,7% na više)
- zaposlenici s doktoratom i osam godina staža izgubili bi oko 36% plaće,
- sveučilišni nastavnici s 30 godina staža bi izgubili čak 62%, a stariji još i više
- nenastavno osoblje moglo bi izgubiti od 14% (mlađi radnici) do 47% (pred mirovinom).

To je najcniji scenarij. On se ne mora dogoditi odjednom, već se perfidno može otimati jedno po jedno pravo u nekoliko navrata radi ublažavanja ljutnje zaposlenika. No, ako i ne bude tako, već bi dovoljno drastičan udar bio i otimanje dodatka za doktorat.

Otkazivanjem kolektivnih ugovora sva ta prava ostaju Vladi na milost i nemilost. Iako je, za razliku od Sporazuma o osnovici, otkazivanje tih kolektivnih ugovora moguće, ipak nije niti sasvim jednostavno. Postoji mogućnost osporavanja na sudu. Međutim, ako ih i ne otkazu, pustit će da prirodno isteknu. U svakom slučaju, morat ćemo se za kolektivne ugovore boriti i štrajkom, pa vas ovim putem sve pozivamo da se na to spremite. Sindikati vas neće izdati; samo se bojimo da zaposlenici ne izdaju sami sebe. Nije vrijeme za malodušnost u obrani svojih prava, jer nema nikoga osim Sindikata tko može pokušati spriječiti najavljeni udar.

¹ Nisu mogli smanjiti plaće za 15% samo nama, iako su baš to htjeli, već su potrebne novce za Proračun tada našli tako da su uveli porez od 4% i 2% za sve zaposlenike u zemlji.

UDAR NA BOŽIČNICU I REGRES. U ovogodišnjem proračunu nisu predvidjeli sredstva za božićnicu, regres, a ni dio sredstava za prijevoz. Nisu niti otkazali kolektivne ugovore. Nisu još ni započeli pregovore o tome. Dakle, vlast po tom pitanju nastupa neodgovorno i bahato. Ne bude li pregovora i vrijednih kompenzacija, sindikati neće pristati na odricanje od tih prava. Dakle, ne bude li isplaćen regres i ne bude li pregovora o tome, sindikati će vaša prava znati zaštititi na sudu, kao i uvijek do sada. U svemu tome, nažalost, najbolje će proći odvjetnici.

UDAR NA OSTALA PRAVA. U slučaju otkazivanja Temelnog kolektivnog ugovora (ističe 4. listopada 2013. godine), osim božićnice, regresa i prava na pokriće troškova prijevoza, u pitanju su i druga prava koja su sindikati ugovorili:

- **JUBILARNA NAGRADA I DAR ZA DJECU**
- **OTPREMNINA PRI ODLASKU U MIROVINU**
- **NAKNADA ZA ODVOJENI ŽIVOT I TERENSKI DODATAK**
- **PLAĆENI SISTEMATSKI PREGLEDI**
- **OSIGURANJE OD NESREĆE NA RADU**
- **POMOĆ U SLUČAJU SMRTI I DUŽEG BOLOVANJA**
- **DODATAK ZA POSLOVE S POSEBNIM UVJETIMA RADA**
- **NAKNADE ZA IZUME I TEHNIČKA UNAPREĐENJA**
- **POMOĆ ZBOG NASTANKA TEŠKE INVALIDNOSTI.**

OZBILNOST PRIJETNJE

Ovim putem vas upozoravamo da je prijetnja našem materijalnom standardu više nego stvarna. Upozoravali smo vas na to i prije izbora, jer niti jednog trenutka nismo vjerovali u obećanja većine političkih stranaka pa niti ove pobjedničke opcije. Nismo vjerovali iz dva razloga: zato što je u svijetu oko nas stanje veoma loše pa i druge vlade pribjegavaju sličnim rezanjima, te zato što znamo ideološke horizonte u kojima se nova vlast kreće (a koji se nikako ne mogu zvati socijaldemokratskima). Vjerujmo u sebe i vjerujmo da možemo održati naša prava, kao što smo ih pregovorima i štrajkom znali izboriti svih ovih godina.

10. svibnja 2012.

SENAT SVEUČILIŠTA. Našu poziciju dodatno otežava stanje duha u Senatu Sveučilišta u Zagrebu, na kojem je na sjednici u travnju višekratno predlagano, uz zalaganje i samog rektora, da se smanje plaće svima kako bi se kolege iza 65 godina mogli zadržati u sustavu i kako bi „ostalo više novca za znanost“. Sapiienti sat.

NAŠ DOPRINOS KRIZI. Nije istina da javni sektor dosad nije dao doprinos krizi, kako tvrdi Slavko Linić. U javnom sektoru doprinos krizi dale su dosad sve javne službe (obrazovanje, zdravstvo...) državne službe (policija, vojska...) i državna uprava tj. svi korisnici državnog proračuna. Nikakav doprinos krizi unutar javnog sektora nisu dali lokalna uprava i javna poduzeća. Naš pad osnovice od 6% i zamrznute plaće pune tri godine doprinos je koji samo nesposobne vlasti ne znaju iskoristiti. To je preko 7 milijardi kuna koje smo dali budžetu. Nismo vidjeli da je naše odricanje dalo rezultata. Unatoč tome krupni kapital i njegovi mediji, te manje više i njegova vlast, ne samo da ponavljaju mantru o potrebi rezanja u javnim službama, već, štoviše, gotovo svakodnevno vrijeđaju zaposlenike, ustanove i sindikate. Ono što godinama rade mediji, sada punom parom rade Čačić i Linić. U animalnoj borbi za sve ograničenije resurse, kapital ne zanimaju ni podaci, ni istina ni ljudi.

DUBOKE PODJELE. Društvena podjela u uvjetima krize tako se sve više zaoštrava i pretvara u jednu sirovu klasnu bitku. Njene žrtve su zasad u našem sustavu asistenti i novaci za koje nema radnih mjesta, a već sutra smo to svi mi, svojim plaćama. Naša odricanja ne odlaze za nova radna mjesta, već odlaze u profite kapitalista, koji ih neće investirati u uvjetima ekonomske krize jer privatni kapital ne preuzima rizike u teškom vremenu. To je razlog zašto nema investicija. Veći profiti, kao posljedica naših manjih plaća, otići će u osobno bogaćenje i štednju najbogatijih, kao što rječito svjedoče ekonomska povijest i sadašnjost. Naše daljne odricanje imalo bi smisla samo ispunjenjem dvaju kriterija: pravednosti i izglednosti na uspjeh. Dok se ne zahvati u financijski kapital i sve one koji u krizi nisu ništa trpili, sindikati nisu skloni daljnjem odricanju. Osim toga, smislenost odricanja je krajnje upitna jer niti ekonomska politika, uklopljena u europski „kalup za propast“, u obliku strogih mjera štednje, nije put koji vodi izlasku iz recesije. To je danas bjelodano jasno na primjeru niza europskih zemalja, ali nažalost ne i domaćoj politici.

NEZAVISNI SINDIKAT ZNANOSTI I VISOKOG OBRAZOVANJA